

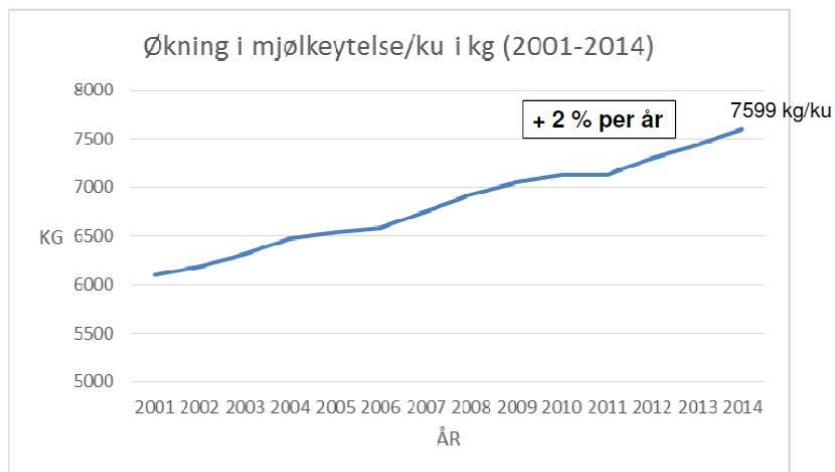

Pr 1 januar 2015 var det 71 363 ammekyr

	2000	2005	2014	2015
Mjølkekyr	301 199	271 436	229 664	228 399
Ammekyr	40 267	50 084	68 759	71 363
Kyr i alt	341 466	321 520	298 423	299 762

Reduksjon på 42 000 kyr fra 2000 - 2015

Økning i mjølkeytelse per ku

Nortura
bondens selskap

Hva er sannsynlig utvikling mot 2030

Totalforbruk av storfekjøtt	+ 0,7% pr år (befolkningsvekst 0,8%)	108 millioner kg	
Import kvoter	EU, SACU, WTO	8 millioner kg	
Forbruk av norsk storfekjøtt		100 millioner kg	385 000 kyr
Forbruket av melk	+/- 0	1500 millioner liter	
Utvikling i ytelse pr melkeku	+ 1% pr år		200 000 kyr
Effektivitetsforbedring	10% melkekyr	15% ammekyr	45 000 kyr
Behov for ammekyr			140 000 kyr

+ 4500 pr år!

Nortura
bondens selskap

Norturas aktive rolle:

- Påvirker rammebetingelser
- Prisuttak i markedet
- Faglig utvikling
  - Initiere og delta i ulike forskningsprosjekter
    - Optibiff
    - Reduserte ammekostnader
    - Foods of Norway
    - Storfe og bærekraft
    - Kostnadseffektiv grovfôrproduksjon
    - M.fl.
  - Prosjekter i fylker og kommuner
  - Biffakademiet
  - Ammekuskole
  - Implementere forskning i praktisk drift gjennom rådgivning
  - Kompetanseutvikling rådgivere
- Livdyr

Men først og fremst være en interessant diskusjonspartner ved etablering!

- Oppstarts program for ammekuprodusenter

Satsing på storfe: Kvalitetstilskudd innført fra 2014.

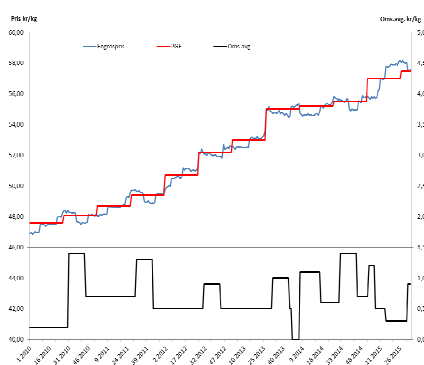
- Tilskudd på kr. 4,00 pr. kilo
- Gjelder gruppene: Kalv – Kvige – Ung okse – Kastrat – Ung ku – Okse
- Gjelder ikke kategorien ku.
- Ingen begrensninger eller krav på fettklasse!
- Minimum slakteklasse: O Får du slakteklasse O- på et dyr, uteblir kvalitetstilskuddet!!

Storfekjøtt – stort potensial for økt verdiskapning

- Rekordstor import av storfekjøtt til graslandet Norge
- Melkekuva vil være bærebjelken i storfekjøttproduksjonen, ..
- ...antall melkekyr fortsetter å synke, og areal går ut av bruk.
- Flere ammekyr er eneste mulighet for økt storfekjøttproduksjon og for å sikre full utnytting av grasarealer i hele landet.
- En økning på 10 000 t øker verdiskapningen med 750 millioner kr/år.
- **Nortura forventer at Landbruksmeldinga vil inneholde en tydelig strategi og kraftfulle tiltak for økt norsk storfekjøttproduksjon.**
  - Raskt løft i produksjonsøkonomien (kval.tilskudd + kr 2,50 pr kg).
  - 180 mill. kr i investeringsstøtte årlig i minst 10 år.
  - Tiltak som kan redusere grovførkostnaden.

Prisutvikling storfe

24.06.2015

Planlagt årlig gjennomsnittlig engrospris (PGE) på storfe				
Representantvare ung okse				
	Oppnådd pris	avvik fra PGE	PGE	ending % årlig ending
1. halvår 2008	48,84	-0,04	48,88	1,11
1. halvår 2010	47,85	-0,14	47,98	-1,21
1. halvår 2010	47,39	-0,09	48,08	0,50
1. halvår 2011	48,11	-0,01	48,10	0,62
1. halvår 2011	49,32	-0,08	49,40	0,70
1. halvår 2012	49,14	0,14	49,10	1,21
1. halvår 2012	52,15	-0,05	52,20	1,50
1. halvår 2013	52,83	0,17	53,00	0,80
1. halvår 2013	54,37	-0,13	55,00	2,00
1. halvår 2014	54,28	0,32	55,20	0,20
1. halvår 2014	55,44	-0,06	55,50	0,30
1. halvår 2015			57,00	1,50
1. halvår 2015			67,80	0,50

Oppstarts program for ammekuproducenter

- Rådgiver fra Nortura følger prosjektet gjennom de tre fasene:
  - Fra idé til plan
    - Ressursbehov og familiens forventninger
    - Driftsopplegg og omfang
    - Lønnsomhet, investeringsbehov og finansieringsplan
      - Tegning og kostnadsoverslag hus
      - Driftsplan
  - Gjennomføring
    - Faglig oppfølging fra Norsk Landbruksrådgivning
    - Byggeledelse
    - Anbud og kontraktinngåelse
  - Komme i drift
    - Livdyr
    - Forplaner
    - Oppfølging driftsplan

Eksempel på Driftsplan

	3528	Poststed	HEDALEN
Telefon		Mobil	
Epost	Nytt fjøs til 42 ammekyr med full fremføring av alle okser og salg av overskudd kvigealver		
Prosjekt			
Første planår	2016	Siste planår	2022
Rådgiver	Elisabeth Kliften		
Adresse	Nortura, Postboks 360, Økern, 0513 OSLO		
Telefon	22 09 42 25	Mobil	91 83 41 80
Epost	Elisabeth.Kliften@nortura.no		

BYGGINFO		meter
Lengde utv. mål		49.7
Bredde utv. mål		18.2
Veggdybde		4
Takdybde		0
Høyde luftinntak		0
Lengde luftinntak		0
Lengde tak		0

Arealberegninger	Kvadratmeter	Andre arealer	Kvadratmeter
Grunnflate	904.54	Inngang separat	0
Areal vegg	543.2	Inngang inne i fjøs	0
Areal inne (gavl)	0	Øvrige areal	0
Areal tak	0	Tverrenne gjødsel	0
Areal luftinntak	0	Mellomlager	0
Opplystet mene (standard)	0	Gjødselpløtting	0

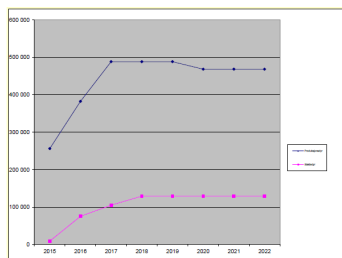
Bygning	Enhet	Pris/enh	Tot. Pris	Tilbud
Grunnarbeid	m ²	450	407043	
Bankett, ringmur og plate	m ²	1200	1085448	
Mellomlager	m ²	1850	0	
Tverrenne gjødsel	m ²	1650	14850	
Utdelt bygg i ventilasjonen	m ²	1250	1130625	
Inngangsparti separat	m ²	5000	0	
Inngangsparti inne i fjøs	m ²	4500	0	
Vannforsyning	m ²	200	180908	
El-installasjoner	m ²	350	316589	
Isolasjon i piggdekk	m ²	550	497497	
Gjødselstrekkykker etc	prIS		170000	
Utv. gjødselkum / stål	m ³ lager	0	0	
Utv. gjødselkum / betong	m ³ lager	1200	300000	
Utv. gjødselpløtting	m ³	1050	0	
Brannforsikring nyttutvidelse	fastpris		38000	
Planlegging, marginer, div	prosent	12	496960	
Korrigeringsfaktor	prosent	0		
Total bygningskostnad u/mva			4 635 000	
Byggets grunnflate		909		
Byggepris / m ² kr				5124

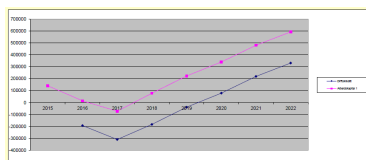
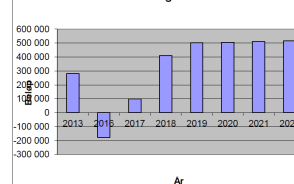
Noen nøkkeltall

Finansiering

	Bygge
Kostnadsoverslag	4 635 000,-
Eget arbeid	500 000,-
Egne midler og materialer	
Innovasjon Norge	900 000,-
Lån	3 235 000,-

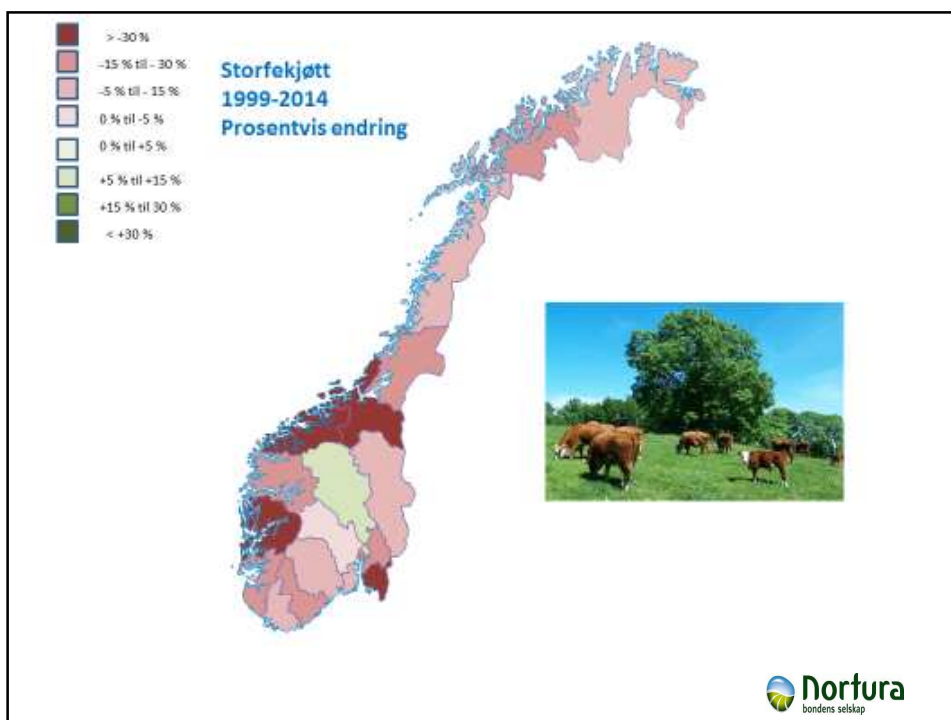

Utvikling i driftsoverskudd

Livdyromsetning av kjøttfe i Nortura

Kategori	Antall	Beløp	Antall	Beløp	verdi 2015
LIVKU	831	17 278 005	947	22 001 755	23 233
LIVKVIGE	899	17 712 326	1 137	23 797 956	20 930
UNGKVIGE	322	4 231 634	490	6 845 510	13 970
LIVKALV	145	1 053 033	162	1 135 135	7 007
LIVDYR kjøttfe t	2 871	60 284 029	3 463	78 755 361	

Utvikling i antall mordyr Vestlandet

Fylke		2000	2005	2014	2015
12 Hordaland	Kyr i alt	19 471	16 679	13 890	13 985
	Mjølkekyr	17 393	14 298	11 372	11 481
	Ammekyr	2 078	2 381	2 518	2 504
14 Sogn og Fjordane	Kyr i alt	23746	22035	17968	17858
	Mjølkekyr	22 443	20 380	16 225	15 996
	Ammekyr	1 303	1 655	1 743	1 862
15 Møre og Romsdal	Kyr i alt	32 195	29 722	24 748	24 817
	Mjølkekyr	29 521	26 512	21 452	21 440
	Ammekyr	2 674	3 210	3 296	3 377
Region totalt	Kyr i alt	75 412	68 436	56 606	56 660

Stor interesse for etablering

Region	Effekt i 2016
Region Nord	250
Region Midt	715
Region Vest	1200
Region Øst	1335
Sum Nortura	3500

- Krevende likviditet i oppstarten
  - Finansiering av livdyr -> «vokser ut av pantet»
  - 3 – 4 år fra byggestart til fulldrift

✓ Nyetablering forutsetter støtte fra Innovasjon Norge!

- Stor variasjon mellom fylker:
  - 50 – 70% av søknadene innvilges
  - Stort investeringsbehov også på melkebruk

Prosjektplan
Storfeprosjektet i Sogn og Fjordane
2016-2018

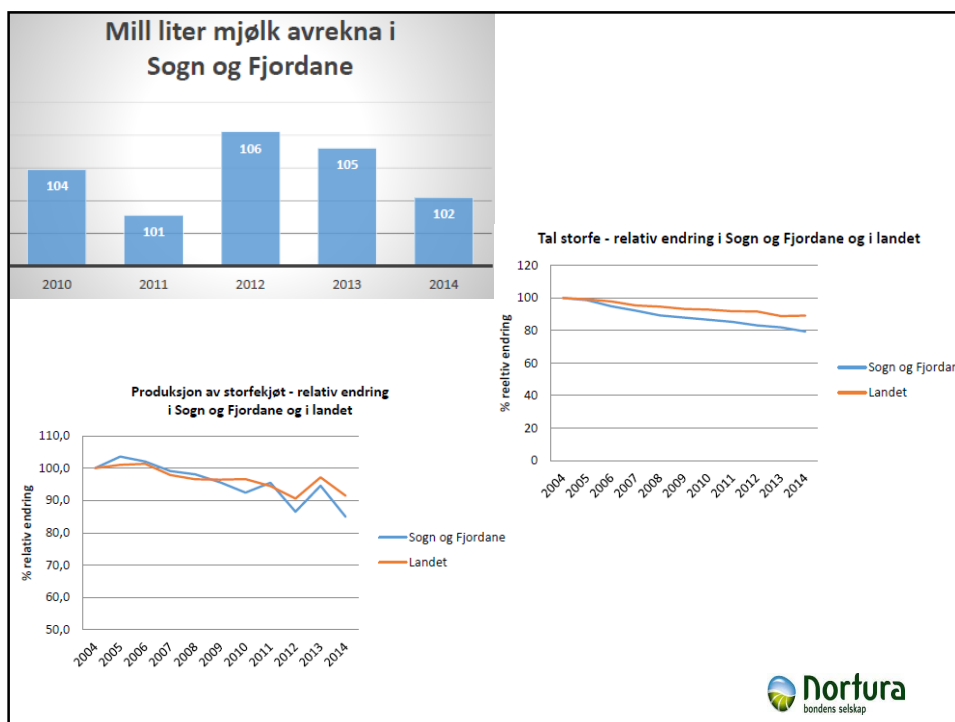
Frå bås til lausdrift
Økonomi og driftsleining
Mjøl
Storfekjø
Ammeku
Jordbruksareal i drift

Kommune	Totalt jordbruksareal, dekar	Fulldyrka areal ute av drift, dekar	Overflatedyrka areal ute av drift, dekar	Innmarksbeite ute av drift, dekar	% av jordbruks-arealet i aktiv drift
Flora	23 490	237	632	3 771	80
Gulen	26 144	1 376	807	4 798	73
Solund	7 042	392	266	3 456	42
Hyllestad	14 985	1 575	1 137	3 631	58
Høyanger	14 323	1 538	333	1 908	74
Vik	26 669	889	143	2 906	85
Balestrand	7 653	907	360	1 505	64
Leikanger	4 742	545	263	996	62
Sogndal	25 355	818	351	1 252	90
Aurland	10 251	433	-17	2 540	71
Lærdal	14 978	1 758	86	1 323	79
Årdal	2 392	415	46	807	47
Luster	42 635	595	974	3 278	89
Askvoll	24 933	987	600	4 105	77
Fjaler	22 932	1 221	638	2 660	80
Gaular	32 181	1 630	493	2 683	85
Jølster	29 496	647	263	2 854	87
Førde	23 418	659	422	1 391	89
Naustdal	19 517	693	335	1 423	87
Bremanger	16 102	1 751	1 219	3 318	61
Vågsøy	10 086	1 386	429	3 812	44
Selje	14 662	512	400	3 387	71
Eid	26 850	1 312	59	2 217	87
Hornindal	10 485	17	-28	374	97
Gloppen	40 919	723	131	2 238	92
Stryn	39 476	1 472	643	2 255	89
SUM	531 716	24 488	10 985	64 888	81

**100 000 da
ute av drift i
Sogn og
Fjordane!**

1. Mål, strategi og tiltak

Hovudmål

Ved slutten av 2018 kjem 50 % av mjølka i Sogn og Fjordane frå lausdriftsfjøs og som eit resultat av prosjektet vert det årleg bygt plass til 300 nye ammekyr kvart år.

1.1 Delmål

- Sogn og Fjordane skal halde på sin relative del av produksjonen av mjølk og storfekjøt
- Kvart år skal det byggjast minst 10-15 nye lausdriftsfjøs med mjølkrobot
- Som eit resultat av prosjektet skal det byggjast framtidretta ammekufjøs for 900 ammekyr (300 kvart år)
- Det skal utviklast og prøvast ut ulike driftsmodellar for ammeku
- Det skal utarbeidast beslutningsgrunnlag før ei utbygging
- Det skal leggjast til rette for samlingar for føretak som er i ein utbyggingsfase

1.2 Strategiar

- Fagleg kompetanse
- Spreie optimisme og kunnskap
- Redusere den økonomiske risikoen i utbyggingsprosjekta
- Samarbeid mellom rådgjeving og forvaltning

1.3 Tiltak

- Mobilisere for utbygging til ammeku
- Utarbeide økonomiske kalkylar som grunnlag for beslutning kring utbyggingsprosjekt
- Prosjektleiar som diskusjonspart og kunnskapsbase for bønder som vurderer utbygging
- Formidle kontakt mellom ulike fagmiljø som byggfag, husdyrfag, plantefag, økonomi og driftsleiing
- Oppfølging i driftsfasen av bruk som er i ein kritisk situasjon på økonomi/drift

2. Organisering og styring

Prosjektet er tenkt organisert på følgjande måte:

- Prosjekteigar: Sogn og Fjordane Landbruksselskap
- Prosjektansvarleg: Styringsgruppa v/ leiar
- Prosjektleiar: Jo Helge Sunde, TINE
- Styringsgruppa:
  - Fylkesmannen (leiar for styringsgruppa)
  - TINE
  - NORTURA
  - Felleskjøpet Agri
  - Sogn og Fjordane Bondelag
  - Sogn og Fjordane Bonde- og Småbrukarlag
  - Innovasjon Norge
  - TYR

Prosjektet skal ha ein personalressurs på 1 – 1,5 årsverk. Ein del av dette vil bli kjøpt hos TINE, men det kan også hentast inn kompetanse frå andre aktørar.

4. Budsjett

Utgifter	2016	2017	2018	SUM
Løn prosjekt drift med sosiale utgifter (1,5 årsverk)	1 145 000	1 145 000	1 145 000	3 435 000
Kontor, kontorrekv, tekn utstyr, programvare mm	120 000	120 000	120 000	360 000
Reise	140 000	140 000	140 000	420 000
Styringsgruppe	25 000	25 000	25 000	75 000
Diverse, møter m.m.	70 000	70 000	70 000	210 000
SUM	1 500 000	1 500 000	1 500 000	4 500 000
Inntekter				
Fylkesmannen	600 000	600 000	600 000	1 800 000
TINE	410 000	410 000	410 000	1 230 000
Felleskjøpet Agri	70 000	70 000	70 000	210 000
Nortura	200 000	200 000	200 000	600 000
Sparebankstiftinga	200 000	200 000	200 000	600 000
Sogn og Fjordane Bondelag	10 000	10 000	10 000	30 000
Styringsgruppa (eigeninnsats)	10 000	10 000	10 000	30 000
SUM	1 500 000	1 500 000	1 500 000	4 500 000

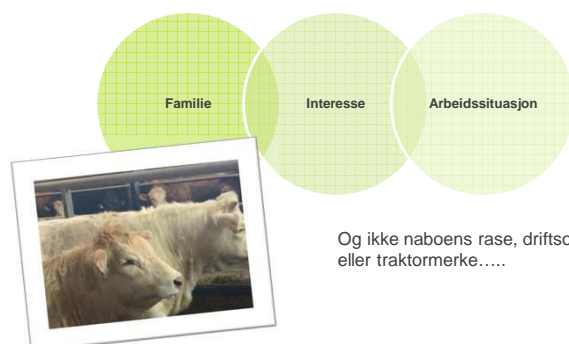
Økonomi og ressursgrunnlag

Nortura
bondens selskap

Driftsopplegg

Det handler om å velge et driftsopplegg som gir best mulig økonomi ut i fra gardens ressurser.

Nortura
bondens selskap

Muligheter

Ammeku med full fremføring

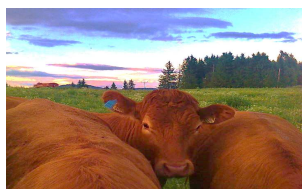
Ammeku med salg av kalv

Kjøttproduksjon basert på innkjøpt kalv

Behov for fôrgrunnlag

	Areal til grovfôr	Areal til beite
Tung rase med full fremføring	6,5-8 da	6-10 da
Lett rase med full fremføring	5-7 da	6-10 da
Tung rase med salg av kalv	5-6,5 da	6-10 da

Tilgang på gode og billige beiter har stor betydning for økonomien !

26

Viktige faktorer for valg av driftsopplegg og byggeløsning

Førgrunnlag

- Kulturbeite
- Utmark
- Grovfôrareal

**Naboens valg/
påvirkning fra andre
Kunnskap**

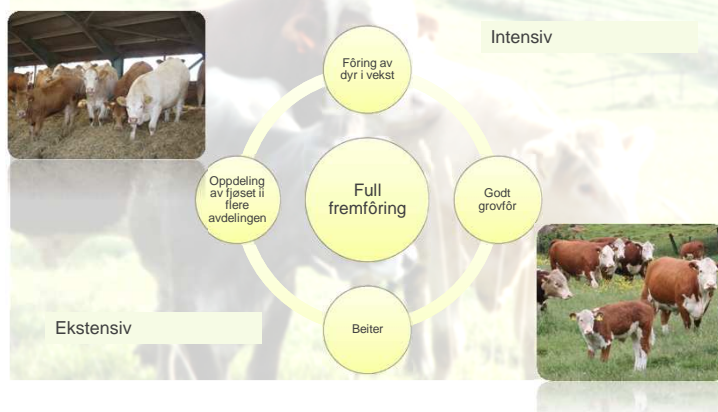

Strø og klima

- Halm
- Liggebås
- Vinterkulde

Nortura
bonders selskap

Valg av driftsopplegg – ammeku tradisjonell

Nortura
bonders selskap

Spesialisert kontra tradisjonell.

Ved spesialisering velger man å selge oksekalvene til liv etter avvenning ved 6-8 mnd. alder

Spesialisering

Selger oksekalvene til liv etter avvenning

○ Eller selger både okse og kvigekalver - Biffring

Innenfor samme husdyrrom kan du ha ca 1,3 flere mordyr hvis du selger oksekalvene ved avvenning eller 1,5 flere hvis du selger både kvige og oksekalver

Nortura
bondens selskap

DB Ammeku med full fremføring.

Distriktstilsudd sone 2, Areal sone 5. 450 FEm pr da. Utmarksbeite.

Antall mordyr	15	25	30	50	70
Tung rase					
Pr enhet	19 580,-	19 580,-	19 580,-	19 080,-	17 064,-
Totalt	293 700,-	489 500,-	587 400,-	954 000,-	1 195 000,-
Arealbehov surfôr	110 da	185 da	220 da	365 da	515 da
DB pr da	2670,-				2320,-
Lett rase-					
Pr enhet	18 000,-	18 000,-	18 000,-	17 470,-	15 830,-
Totalt	270 000,-	450 000,-	540 000,-	873 500,-	1 108 100,-
Arealbehov surfôr	90 da	150 da	180 da	305 da	425 da
DB pr da	3000,-				2600,-

Nortura
bondens selskap

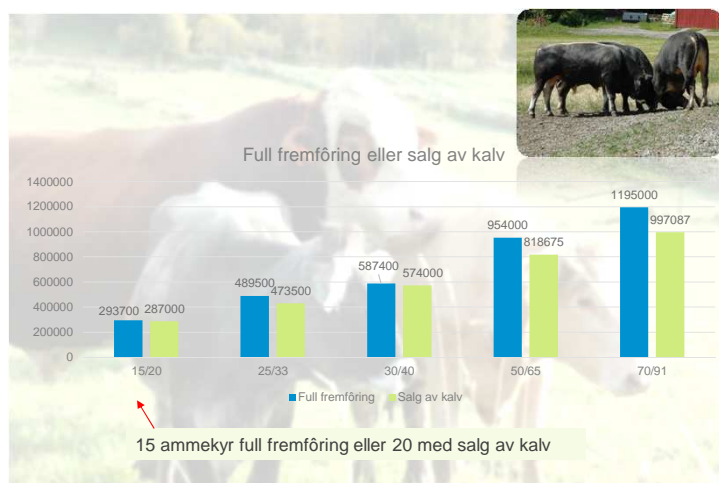
Full fremføring eller salg av oksekalf?

Distriktstilskudd sone 2, Areal sone 5. 450 FEm pr da. Utmarksbeite

Antall morder					
Full fremføring	15	25	30	50	70
DB 2 pr. enhet, kr	19 580,-	19 580,-	19 580,-	19 080,-	17 064,-
Totalt, kr	293 700,-	489 500,-	587 400,-	954 000,-	1 195 000,-
Arealbehov surfôr	110 da	185 da	220 da	365 da	515 da
Salg av kalv	20	33	40	65	91
DB 2 pr. enhet, kr	14 350,-	14 350,-	14 350,-	12 595,-	10 957,-
Totalt, kr	287 000,-	473 550,-	574 000,-	818 675,-	997 087,-
Arealbehov surfôr	120 da	194 da	236 da	383 da	536 da

Full fremføring eller salg kalv ?

Distriktstilskudd sone 2, Areal sone 5. 450 FEm pr da. Utmarksbeite

Årets ammekuprodusenter 2015

Rang	Rase	Vekt 200 dager / 100 kg ku	Vekt 200 dager	Ant. Kalvinger	Ant årskyr	Kalvings intervall	% første kalv	Kalvinger pr årsku	% Ins
1	Aberdeen Angus	95	333	19	15,6	12,1	26,1	1,22	100
2	Kryssning, tung/SI	93	377	25	20,8	11,7	70,8	1,2	
3	Kryssning, lett/TG	83	251	24	21,1	11,9	23,1	1,14	
4	Charolais	79	361	27	25	12,4	29,6	1,08	55,4
5	Kryss/tung/HE, AA	78	289	43	37,9	11,9	23,5	1,13	100
6	Kryss tung/CH	77	337	22	19,7	11,8	8,7	1,12	
7	Kryss tung/CH	76	297	14	14,1	11,9	11,1	0,99	
8	Aberdeen Angus	76	277	21	16,1	12	26,1	1,31	53,1
9	Charolais	76	300	19	15,8	12	36,8	1,2	50
10	Kryss tung	76	368	17	14,9	12,3	23,8	1,14	100

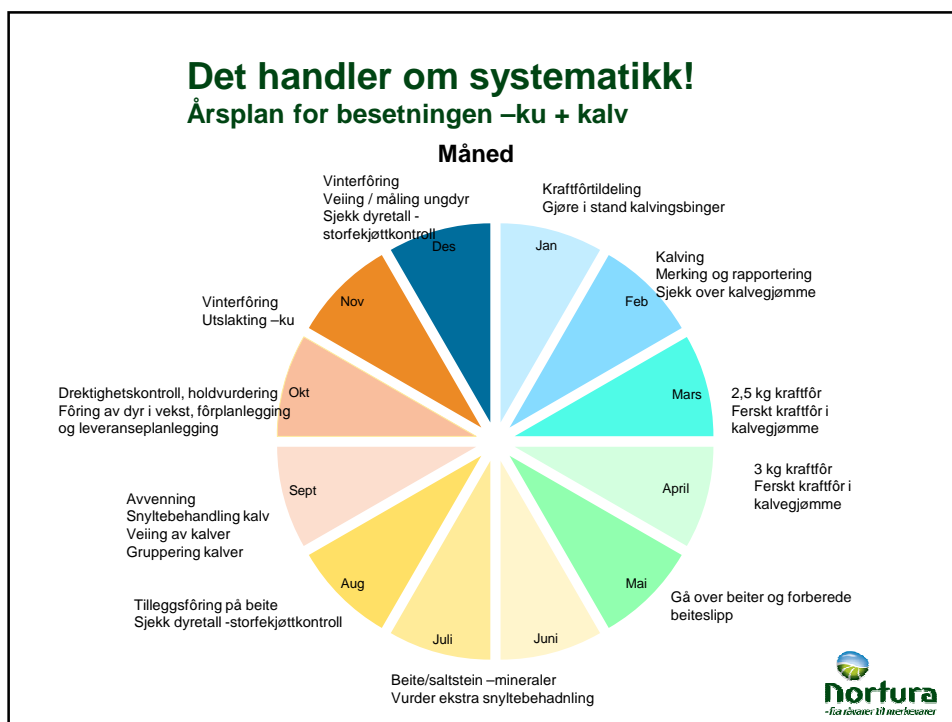

Årets ammekubesetning

- 10 beste besetningene har en variasjon fra 95 kg til 76 pr 100 kg årsku.
- En snitt verdi på 32 pr kg levende kalv gir en variasjon på 3500,- pr årsku.(600 kg)

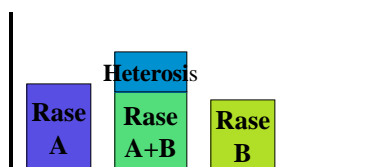
Med andre ord har de beste også noe å hente !

Krysningsfrodighet/Heterosiseffekt

- Ved kryssning av to raser som er lite beslektet vil avkommet bli bedre enn gjennomsnittet for begge foreldrene. Krysningsfrodigheten gir seg særlig utslag i økt veksthastighet, levedyktighet og fruktbarhet
- Gir negativ effekt på kalvestørrelse

Krysningsavl –tall fra USA

- 10 % økning i fruktbarhet
- 10 % forbedring i kalvingsvansker
- 7-8 % økning i antall avvente kalver.
- 5-10 % økning i mjølkeytelse

Mål:
Små mordyr
med høy ytelse

Rett krysningsavl kan øke vekta på kalver avvent pr para ku med 15-23 % avhengig av krysningsopplegg.

-la råvarer til merkevarer

Raser til bruksdyrkryssning

- Hereford og Aberdeen Angus gjør seg meget godt som farrase til krysningsmordyr – disse gir mindre og billigere mordyr. Disse er nøysomme beiteraser som tåler karrige områder. Det gjør ikke de tunge rasene
- Disse kan igjen bedekkes/insemineres med tyngre raser som Charolais, Limousin og Simmental
- Se an indekser «Døtres kalvingsevne» på far til kua (kalvingsvansker far til ku)
- Se an indeks på fødsel på terminaloksen (far til kalven)

Nortura
-la råvarer til merkevarer

Tabellrangering raser

	Størrelse fôr- kostnad	Melk	Kalv.- vansker	Avvenn.- vekt	Tilvekst	Slakte- klasse
NRF	1	1	1	4	6	6
A.A	2	4	2	6	4	4
Heref.	3	5	3	5	5	5
Char.	5	3	5	2	2	2
Lim.	4	6	4	3	3	1
Sim.	6	2	6	1	1	3

16.03.2016

39

Ha i bakhodet:

- Farrase styrer drektighetslengden – NRF brukes som referanse:
- NRF: 281 dager (0)
- Aberdeen Angus: 279 dager (-2)
- Hereford: 282 dager (+1)
- Simmental: 286 dager (+5)
- Charolais: 286 dager (+5)
- Limousin: 290 dager (+9)

Da er det kanskje ikke så rart at mange kvier seg for å bruke kjøttfe?

Gevinst ved bruk av kjøttfased – noen eksempler

- Slakteoppgjør
  - Krysningsokse som er 50/50 NRF/Charolais gir en økning på mellom 2000-3000 kroner netto
- Salg av føringskalv
  - Prisen på kalv endret i 2014
    - Innført vekttillegg og kvalitetstillegg
    - Fordele inntekt
    - Det må være lønnsomt å selge kalv til liv
  - Innført trekk 700 kr for annen melkerase enn NRF – mer enn 50 % krysning
  - Besetninger med Holstein kan få tillegg for kjøttfase i stedet for trekk, dersom det krysses inn kjøttfe i kyr det ikke skal avles videre på
- Salg til liv
  - Behov for livdyr for oppbygging av ammekubesetninger
  - Gir muligheter for de som kan tilby det markedet etterspør
    - Rasekombinasjon
    - Kalvingstidspunkt
    - Eksteriør
    - lynne

- Meny → Avlsfokus

https://avlsplan.geno.no/gard/avlsfokus

Dødfødsler som far til kalv Dødfødsler som far til ku Andre sykdommer

Aktiver oksekategori ⓘ

Ungokser

Eliteokser og GSokser

Du har valgt denne kategorien på 2 kuer

NRF Elite [Oksekatalogen](#)

NRF GS [Oksekatalogen](#)

Svensk Rød Boskap (SRB) [Oksekatalogen](#)

Finsk Ayrshire (FAY) [Oksekatalogen](#)

Rød Dansk Mælkekvæg (RDM) [Oksekatalogen](#)

Utgåtte eliteokser [Oksekatalogen](#) ⓘ

Kjøttfe ⓘ

Jeg ønsker å benytte kjøttfesemin

dyr skal settes opp med kjøttfe

Charolais

Limousin

Simmental kjøtt

Aberdeen Angus

Hereford

Bruk av kjøttfe i melkebesetningen

- Bruk kjøttfesemin på de eldre kyrne
- Bruk ungoxe på 20 %
- Bruk kjønnsseparert sæd på de beste kvigene/kyrne
- Ved å bruke kjøttfe på det samme antall dyr som det er brukt KS sæd på, vil en sikre rekrutteringen og i snitt få en høyere avlsfremgang i melkekubesetningen
- Tilpasse rase til hver enkelt ku, og bruken av avkommet
- Ta høyde for krysningsfrodighet
- Del inn i mor- og farraser – skal avkommet brukes som ammeku, eller slaktedyr?
- Lett rase på kviger og tung rase på kyr

Hvordan få til dette?

- Ha en konkret avlsplan for besetningen (og helst den enkelte ku) for å få fram de ulike ”kategoriene” og de beste kombinasjonene
- Bruk ulike typer okser på kyrne ut fra hva en ønsker å bruke kalvene til

Ammeku i kombinasjon med melk

- To produksjoner kan forsvare investeringen til løsdrift :
  - Kostnadene ved kjøp av kvote er høy
  - Knapphet på grovforareal
  - Bedre utnytting av beiteressusser
  - Arbeidsforbruk
- Tilskuddsordningen er lagt til rette for kombinasjonen
  - Ammekua må være min 50% kjøttfe !
- En er klar for en eventuell utvidelse av melkeproduksjonen på et senere tidspunkt

I dag gir rammebetingelsene muligheter!

- Norsk landbruk er avhengig av støtteordninger
- Viktig at tilskuddene motiverer til produksjon
  - Kvalitetstilskuddet
  - Husdyrtilskuddet gis til kyr som har kalvet de siste 15 mnd
- Selv om 60% av dekningsbidraget er tilskudd varierer økonomien mye mellom bruk!
  - Kostnadskontroll
  - Effektiv drift

